

**Основна школа "Стари град "**

**у**

**Ужицу**

**ПРИПРЕМНО-ПРЕДШКОЛСКИ ПРОГРАМ**

**за период 2022-2026. године**

Актив васпитача припремног предшколског програма  
Ангелина Новаковић  
Јелена Перишић  
Емилија Васовић

## САДРЖАЈ

|                                                                                               |           |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| 1. САДРЖАЈ .....                                                                              | 2         |
| 2. ОПШТИ ПОДАЦИ О ШКОЛИ .....                                                                 | 3         |
| 3. ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ РАДА .....                                                                  | 4         |
| 4. ПРОГРАМ ПРИПРЕМНОГ ПРЕДШКОЛСКОГ ВАСПИТАЊА И ОБРАЗОВАЊА.....                                | 5         |
| <b>4.1 Полазишта развијања припремног предшколског програма .....</b>                         | <b>5</b>  |
| <b>4.2 Програмски модел реализације Припремног предшколског програма .....</b>                | <b>5</b>  |
| <b>4.3. Документовање дечијег учења и развоја .....</b>                                       | <b>9</b>  |
| <b>4.4. План реализације васпитно образовног рада у припремним предшколским групама .....</b> | <b>10</b> |
| <b>4.5. Рад са децом којој је потребна додатна подршка .....</b>                              | <b>11</b> |
| 5. САРАДЊА СА ПОРОДИЦОМ .....                                                                 | 11        |
| 6. САРАДЊА СА ЛОКАЛНОМ ЗАЈЕДНИЦОМ .....                                                       | 12        |
| 7. ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ДЕЦЕ ОД ДИСКРИМИНАЦИЈЕ, НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И<br>ЗАНЕМАРИВАЊА .....        | 12        |
| 8. ПЛАН САМОВРЕДНОВАЊА .....                                                                  | 12        |
| 9. ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ ОСТВАРИВАЊА ПРИПРЕМНОГ ПРЕДШКОЛСКОГ ПРОГРАМА<br>ШКОЛЕ .....           | 13        |

## 2. ОПШТИ ПОДАЦИ О ШКОЛИ

### Основни подаци о школи

|                               |                                                                                         |
|-------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------|
| Назив школе                   | "Стари град"                                                                            |
| Адреса                        | Градска 1                                                                               |
| Контакт подаци школе:         |                                                                                         |
| • Телефон/факс                | 031/ 552 765, факс 031/552 576                                                          |
| • Званични мејл школе         | osstarigradue@mts.rs                                                                    |
| • Сајт                        | <a href="http://www.osstarigrad.edu.rs">www.osstarigrad.edu.rs</a>                      |
| • фејсбук страница школе      | <a href="https://www.facebook.com/starigradue">https://www.facebook.com/starigradue</a> |
| ПИБ                           | 102089221                                                                               |
| Име и презиме директора школе | Станиславка Смиљанић Раонић                                                             |
| Датум оснивања школе          | 18.11.1965.                                                                             |
| Датум прославе Дана школе     | 18. новембар                                                                            |

Радни простор за припремни предшколски програм:

У матичној школи:

За овај вид рада користи се просторија опремљена неопходним бројем наставних средстава, играчака и осталом потребном опремом и намештајем огроварајућим за узраст. Радна соба се налази на спрату школе, површине је 78 m<sup>2</sup> и ходник, и санитарни чвор са два тоалета прилагођена деци предшколског узраста.

У издвојеном одељењу Турица:

Радне собе за припремни предшколски програм: Радна соба је опремљена потребним бројем играчака и наставних средстава за реализацију програма предшколских група. У склопу је и посебан WC

Кадар у припремним групама стручно је заступљен . Запослени васпитачи су радници школе. Васпитно–образовни рад се реализује у две смене: преподневна од 7<sup>30</sup> до 11<sup>30</sup> часова, и поподневна од 14 до 16 часова. У септембру рад је организован према

захтевима адаптације ученика, па тако прве две недеље. по 2 сата, друге две недеље. по 3 сата, и након тога. према сатници од 4 сата.

Адаптација на рад у школи подразумева:

1. навикавање на простор школе, тако да у први разред полазе у познатој средини;
2. упознавање са животом, радом и правилима школе;
3. психички се припремају за промене које настају поласком у школу;
4. упознају учитеље и остале запослене у школи;
5. сарађују са ученицима из продуженог боравка на заједничким активностима
6. упознају пут до школе;
7. деца су у свакодневном контакту са ученицима школе, посећују часове прво разреда, укључена су у прославе, обележавање значајних датума, реализацију различитих активности школе;
8. заједничка средина и сарадња учитеља и васпитача омогућава учитељима
  - а. праћење развоја и напредовања

### 3. ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ РАДА

Од школске 2006/2007. године припремне предшколске групе су у ланцу обавезног образовања.

Доношењем нових Основа програма предшколског васпитања и образовања „Године узлета” са праћењем динамике његове примене у предшколским установама, као и на основу препорука Министарства просвете, науке и технолошког развоја („Службени гласник РС”, бр. 88 и 27/18-др. Закон), у припремним предшколским групама ће се развијати програм у складу са новом програмском основом.

Реформске иницијативе у области предшколског васпитања и образовања проистичу из Стратегије развоја система образовања до 2020. године (Службени гласник РС, бр. 108/129) и пратећег Акционог плана који у фокусу имају унапређивање доступности, квалитета и праведности предшколског васпитања и образовања.

Основе програма предшколског васпитања и образовања је документ који даје оквире и смернице. Његова примена је подржана кроз доношење пратећих нормативних аката, усклађивање одговарајућих правилника, стручних упутстава, водича и приручника.

Реформске иницијативе и имплементација нових Основа програма подржане су кроз подзаконску регулативу:

1. Правилник о стандардима компетенција за професију васпитача и његовог професионалног развоја („Службени гласник РС-Просветни гласник”, бр. 16/18 од 17. IX 2018. године)
2. Правилник о стандардима квалитета рада установе („Службени гласник РС-Просветни гласник”, бр. 14/18)
3. Правилник о вредновању квалитета рада установе („Службени гласник РС”, бр. 10/19 од 15. II 2019. године), примењује се почев од школске 2019/2020. године
4. Правилник о врсти, називу, садржају и изгледу образаца евиденција и јавних исправа и начину њиховог вођења, попуњавања и издавања у предшколској установи/школи која реализује припремни предшколски програм (ступио на снагу 12. IX 2019. године)

## 4. ПРОГРАМ ПРИПРЕМНОГ ПРЕДШКОЛСКОГ ВАСПИТАЊА И ОБРАЗОВАЊА

### 4.1 Полазишта развијања припремног предшколског програма

Припремни предшколски програм је део обавезног деветогодишњег образовања и остварује се у оквиру предшколског васпитања и образовања.

Трајање припремног предшколског програма у ОШ „Стари град“ у Ужицу реализује се у периоду од септембра до јуна { школска година }.

● Полазишта развијања припремног предшколског програма су :

- У концепцији васпитно–образовног рада, као динамичног, флексибилног, интерактивног, отвореног процеса у функцији развоја детета.
- У схватањима о детету, о о игри, о учењу...
- У схватањима о улогама детета, одраслог, средине...
- У програмској оријентацији.
- У садржајима активности.
- У животном контексту.

● Циљ васпитно–образовног рада у оквиру припремног предшколског програма је да допринесе :

- целовитом развоју детета;
- развоју дечје способности;
- проширењу дечјег искуства;
- богаћењу дечјег сазнања о себи, другима и свету око себе, што све чини основ за наредне облике учења и укључивања у различите токове живота и рада.

● У години пред полазак у школу задаци васпитно–образовног рада су:

- подстицање осамостаљивања детета,
- пружање подршке физичком развоју.
- јачање социо–емоционалне компетенције,
- пружање подршке сазнајном развоју,
- неговање радозналости.
- подстицање креативности и уважавања индивидуалности.

### 4.2. Програмски модел реализације Припремног предшколског програма

Припремни предшколски програм заснива се на Основама програма „Године узлета“, реализује се на српском језику.

Приоритетни задаци:

Креирање подстицајне физичке средине у предшколским групама која подржава дечју радозналост, омогућава истраживање, комуникацију и грађење односа са

материјалима и другом децом и одраслима, ствара осећај припадности. Креирање подстицајног окружења односиће се, како на унутрашње просторе (собе, ходник и др.), тако и на спољашње (двориште, игралиште..)

Стварање подстицајне социјалне средине кроз могућности за међувршњачке интеракције, као и интеракције са другим одраслима и окружењем;

Стручно усавршавање усмерено је на подршку у разумевању документа нових Основа програма, дефинисање смерница за развијање реалног програма у предшколском васпитању и образовању, у складу са концепцијом, хоризонталну стручну размену и подршку васпитачима за квалитетнију имплементацију Основа програма; рад на грађењу партнерства са породицом деце, институцијама и радним организацијама у локалној заједници;

Основну делатност припремног предшколског програма чине три међусобно повезане функције: васпитно-образовна, социјална и здравствено-превентивна.

### **Задаци васпитно - образовног процеса**

1. подстицај холистичког развоја деце и учешће породице;
2. грађење добробити детета;
3. примену инклузивног приступа у раду;
4. неговање креативности код деце кроз специфичне облике рада (групни и радиониچارски);
5. поштовање права деце;
6. развијање тимског рада и јачање професионализма.
- 7.

### **Задаци социјалног процеса**

1. обезбеђивање социјалне сигурности и стабилности породице;
2. социјализација деце;
3. уједначавање услова за раст и развој деце;
4. заштита основних права детета - право на живот, опстанак и развој.

### **Задаци превентивно - здравствене заштите**

1. обезбеђивање свих услова за остваривање и унапређивање превентивне здравствене заштите;
2. стварање услова за правилан психолошки развој деце;
3. стварање услова за безбедност деце у групама;
4. укључивање родитеља и локалне заједнице у здравствено-васпитни процес на плану информисања и промоције здравља.

Полазећи од савремене концепције садржане у документу „Године узлета“ и теоријских поставки о детињству, учењу и развоју деце на раним узрастима, програм васпитно образовног рада са децом до поласка у школу ставља у фокус добробит детета, слику о детету као компетентном учеснику заједнице вршњака и одраслих као и грађење односа и проширивање искустава кроз заједничко учешће у развијању реалног програма. Програм повезује све аспекте живота у припремним групама чиме се остварује целовитост неге, васпитања и образовања.

Стога, на основу концепције Основа програма „Године узлета“ оствариваће се:

- реалан програм у групама
- програм рада са децом са сметњама у развоју и програм заштите деце од насиља, занемаривања и злостављања
- програм стручног усавршавања васпитача и стручних сарадника
- програм сарадње са породицом
- програм сарадње са локалном заједницом
- припрема ресурса, набавка материјала
- постављање критеријума за праћење остваривања програма

Основна полазишта за развијање реалног програма су разумевање детета као социјалног актера и компетентног учесника у сопственом учењу и живљењу и развијања заједнице праксе деце и одраслих у којој се граде и проширују искуства и подржава учење и развој детета. У том смислу, базирајући се на поменутој слици о детету, школа ће као приоритетни задатак у погледу развијања програма, поставити стварање услова за остваривање добробити, грађење односа и делање у различитим аспектима живота и рада у припремним групама.

Разумевајући добробит као вишедимензионални конструкт, програм рада обезбедиће услове да се дете, сада и овде у реалном програму осећа добро, срећно, остварено, да припада заједници вршњака и одраслих, проширује своја искуства и знања упознајући свет око себе да буде усклађено са правилима, нормама у свом окружењу и учествује као равноправни члан своје заједнице.

Подршка остваривању добробити реализоваће се поштовањем принципа реалног програма кроз који се остварују изнете поставке о односима, делању и контексту вртића дате у документу. Задатак ће бити да се, разумевајући принципе, стално преиспитује квалитет актуелне праксе како би се она ускладила и усагласила са концепцијом Основа програма.

Кораци кроз које ће се остваривати наведени приоритети током радне године су:

1. стварање подстицајне и изазовне средине за игру и учење деце
2. подршка грађењу односа у школи (међувршњачких, међу децом различитих узраста, са родитељима, другим одраслим из окружења)
3. грађењу културе заједништва
4. развијању тема и пројеката у функцији подршке добробити деце
5. рефлексiji васпитне праксе

Наведени кораци оствариваће се кроз пажљиво анализирање и разумевање основних поставки програма а посебно критеријума за организовање физичког окружења садржаног у документу „Године узлета“. Фокус ће бити на структурирању просторних целина у складу са Правилником о нормативу простора (феб. 2018.), у затвореним просторима школе и дворишта, игралишта и осталим отвореним површинама школе, којима се подржава континуитет у учењу и учешћу деце предшколског узраста. Током радне године стручно веће васпитача ће радити на садржајима који ће се посебно разрађивати за сваку школску годину и чини ће део Годишњег плана рада школе. :

Акценат је на осмишљавању постојећих просторних целине и материјале који свој деци једнако обезбеђују учешће, могућност да истражују и сарађују са другом децом и одраслима.

Понудом разноврсних материјала неструктурираних и полуструктурираних, као и обезбеђивање простора за кретање игру и истраживање и интеракције деце у малим групама, стварали би се услови за учешће сваког детета и испољавање свих негових потенцијала. Поред физичке средине која им то омогућава, васпитачи ће градити односе кроз укљученост и њихово заједничко учешће у активностима са децом. Они ће настајати да одржавањем баланса између предвидивих и нових, изазовних ситуација за игру и учење обезбеде правовремену подршку деци и на тај начин развију осећај сигурности и припадања који су основни услови за остваривање добробити у реалном контексту предшколске групе.

Подршка у учењу и развоју оствриваће се кроз различите ситуације делања од којих је свака значајна уколико омогући да дете учи сопственим чињењем и учешћем у заједничким активностима са вршњацима и одраслима. Пошто се поменути приступ учењу остварује у различитим приликама у току дана, водиће се рачуна о флексибилној организацији активности у школи. Васпитач ће када је у питању временска организација, водити рачуна о следећем:

- о наизменичним периодима боравка на отвореном и у затвореним просторима школе,
- о времену када укључује различите материјале као и о томе на који начин их уводи;
- о времену када треба укључити неку другу особу (дете или одраслог) у истраживање са децом;
- о времену када треба отићи на неко друго место у окружењу како би се помогло развијање пројекта.

Дакле, за разлику од претходне праксе и углавном утврђених периода учења или слободне игре, временска димензија је флексибилна и биће везана за материјале, за излазак напоље тј, за простор и укључивање некога са стране како би се подржало учење и истраживање деце. То значи да је потребно обезбедити довољно времена деци да учествују у различитим свакодневним ситуацијама које су део њиховог животног контекста у школи као што су: игра, животно практичне активности и планиране ситуације учења.

Планиране ситуације учења засноване су на интегрисаном приступу учењу полазећи од чињенице да тете учи кроз јединство доживљаја и искустава тј. на основу онога што доживљава и онога што ради. У реалном програму, планиране ситуације учења оствариваће се кроз развијање тема/пројеката са децом на нивоу група или више група заједно.

Васпитач започиње пројекат са децом имајући идеју или оквир на основу којег истражује различите изворе и промишља чиме би све могли да се баве и истражују у оквиру теме/пројекта.

Планирање зависи од :

1. начина организовања активности у којима су видљиви принципи реалног програма,
2. избору садржаја који су у функцији истраживања у оквиру тема и пројеката,
3. начину свог учешћа у развијању пројекта,

4. могућностима и приликама укључења деце из других група, породица и представника из локалне заједнице,
5. местима у локалној заједници у којима деца могу да проширују своја искуства везана за тему/пројекат.

Полазиште програма и теоријско вредносни постулати чине оквир кроз који васпитач обликује своје поступке, доноси одлуке, гради односе и предузима акције. Тај процес подржан је флексибилном организационом структуром предшколске групе, која омогућава да васпитач у различитим ситуацијама охрабрује иницијативе деце, настоји да разуме њихове идеје, претпоставке, осећања и доживљаје које интегрише у програм. Кроз континуирано разумевање консултовање деце васпитач ће уважавати дечију перспективу у програму и на тај начин обезбеђивати учешће и учење сваког детета. Својим понашањем моделоваће начине успостављања односа са другима, начина разумевање света и стваралачки приступ у активностима. Као пажљиви посматрач деце подупираће активности како би подржао учење и развој изнад датог нивоа знања и вештина. Кроз заједничку игру са децом, комуникацију и различите акције васпитач ће пронаћи начине како да прошири активности и учење деце.

Током развијања програма, преузимајући различите поменуте улоге, васпитач ће створити:

1. условима којима се доприноси и развоју диспозиција за целоживотно учење као што су отвореност, радозналост, отпорност (резилијентност), рефлексивност, истајност, поверење у себе и сопствене могућности и позитивни и лични и социјални идентитет;
2. прилике да деца учешћем у пројектима упознају, истражују и преиспитују различита подручја људског сазнања и делања, различите продукте културе и начине грађења и изражавања;
3. могућност и прилике да породице бирају, активно учествују у васпитању и образовању своје деце на јавном плану, да освесте своје латентне потребе и капацитете и развијају родитељске компетенције; могућности за коришћење ресурса локалне заједнице (школа, центри културе, спорта и рекреације, отворени простори, друге институције локалне средине) као простора заједничког учешћа деце и одраслих у учењу и грађењу смисла, кроз дијалог и узајамну подршку; Условне за неговање културе у припремним групама: сарадња и колаборација, заједништво, демократичност и инклузивност, одговорност за континуирано учење и развој.

#### 4.3. Документовање дечијег учења и развоја

Праћење и документовање биће у функцији пружања сталне подршке добробити детета, а оствариваће се на 2 нивоа:

1. праћење учења и развоја детета (документоваће се кроз дечији портфолио)
2. праћење развијања програма (документоваће се кроз пројектни портфолио)

Како је један од кључних корака у развијању програма стално преиспитување сопствених знања и умења у циљу мењања сопствене праксе, квалитет реалног програма сагледаваће се на заједничким састанцима тимова васпитача и стручних сарадника циклним ишчитавањем докумената у конкретном контексту школе и у оквиру

тематских актива на нивоу школе. У циљу бољег размевања концепције, значајан процес је и стално враћање и процењивање остварености принципа реалног програма.

#### 4.4. План реализације васпитно образовног рада у припремним предшколским групама

За разлику од претходне праксе и остваривања 6 задатака ППП, задатак васпитача у новим Основама је да на индиректан начин утиче на општу припремљеност за школу, тако што ће обезбедити услове да заједно са децом трага за одговорима на питања која су пре свега смислена за дете и да кроз развијање пројеката унутар група омогући деци да заједно уче и напредују. Развијање реалног програма остварује се кроз интегрисан приступ и рад са децом на темама/пројектима са циљем да се истражује и трага на одговорима за питање/проблем који деца уочавају, при чему тражење решења за њих представља изазов, а решење им помаже да направе неку промену у свом животном окружењу. У развијању програма фокус васпитача је на стварању прилика за учење као интегрисаног искуства детета кроз оно што чини (делање) и доживљава (односи), а не према унапред испланираним појединачним активностима на основу аспекта развоја или образовних области и издвојеним садржајима подучавања. На тај начин се омогућава деци:

1. да се баве оним што за њих има смисла, што их чуди и занима;
2. развијају различите врсте ране писмености (језичке, математичке, визуелне), стварањем ситуација за њихово смислено коришћење;
3. развијају кључне образовне компетенције за целоживотно учење: комуникација на матерњем језику, математичке, научне и технолошке компетенције, дигиталне, културолошку свест и изражавање, друштвене и грађанске компетенције, учење учења, иницијатива и предузетништво, комуникација на другом језику;
4. да истражују различите изворе учења и подршке: различита места, институције, организације и појединци у локалној заједници, породици, друга деца и одрасли, штампани, дигитални и други извори;
5. да се на различите начине и креативно изражавају (визуелно изражавање, грађење у простору, покрет и плес, изражавање гласом, певање, звук и музика, причање, драматизација, невербална комуникација...);
6. користе говор у тумачењу својих мисли, доживљаја и да проширују своје разумевање смисла света кроз говорно изражавање,
7. да уче истражујући.

Васпитачи припремних предшколских група, учествоваће у осмишљавању и развијању програма заједно са децом и родитељима и евалуацији уведених промена кроз саморефлексију и дијалог са колегама. Током године, кроз учешће у раду стручног већа, у оквиру стручног усавршавања, бавиће се разумевањем различитих димензија програма који ће омогућити квалитетнију промену васпитно образовне праксе.

Поред наведеног постављени су следећи приоритети:

1. да сва деца предшколског узраста, кроз подршку њиховој добробити, имају једнаке могућности за учење и развој.
2. да деца развијају диспозиције за целоживотно учење као што су: отвореност, радозналост, отпорност, рефлексивност, истрајност, поверење у себе и своје

могућности и позитивни лични и социјални идентитет, чиме се постављају темељи развијања образовних компетенција.

#### 4.5. Рад са децом којој је потребна додатна подршка

Рад са децом са којој је потребна додатна подршка реализује се у оквиру редовних припремних предшколских група, а заснива се на пружању додатне подршке детету и подстицању позитивног става свих запослених у школи, деце и родитеља.

Васпитач и стручни сарадници (педагог, психолог, логопед) прате развој и напредовање детета у току активности и развоја вештина, социјалног развоја, развоја комуникације и самосталности. Уколико се у току праћења утврди да је детету потребна додатна подршка приступа се прикупљању података, ради формирања неопходне документације за пружање одговарајуће подршке у образовању и васпитању. Идентификују се приоритне области и потреба за подршком – процењује се у ком домену, области треба најпре пружити подршку и тако се добијају приоритети који су предуслов за напредовање и у другим доменима тј. активностима уи укључује породица, односно друге установе по потреби.

### 5. САРАДЊА СА ПОРОДИЦОМ

У наредним годинама, у припремним предшколским групама, сарадња са породицом ће се све више развијати у смеру партнерства: кроз узајамно поверење и поштовање, уважавање перспективе друге стране кроз отворену комуникацију и дијалог, препознавање и уважавање доприноса обе стране, заједничко доношење одлука и спремност на компромис. То подразумева пре свега:

1. да је школа место где се емитује добродошлица за породицу,
2. да је породица је упозната са концепцијом програма,
3. да се кроз дијалог са породицом изналазе различити начини укључивања исте (члан савета родитеља, волонтер, учесник у непосредним активностима са децом...),
4. да су деца су питана на који начин би желела да њихови родитељи учествују у школи и да се то поштује,
5. да су родитељи питани шта је важно за њихову децу и њих и да се уважавају њихове потребе,
6. да се родитељи позивају да учествују у појединим активностима и при томе имају подршку других родитеља и васпитача,
7. да родитељи учествују у активностима као што су излети, културне манифестације... где се граде односи између породица и практичара,
8. да се стварају могућности да родитељи сваког дана у различито време разговарају са васпитачем о свом детету,
9. да програм уважава различитост породице,
10. да се учешће родитеља документује.

Највећа ефикасност у остваривању циљева ППП може се очекивати само када се утицај предшколске групе и породице међусобно допуњују и потпомажу. Потребно је да укључивање родитеља буде добровољно, активно и да почива на разумевању и узајамном поштовању а све у интересу детета, његовог развоја и напретка.

Подршка породице у процесу припреме детета за полазак у школу одвија се на разне начине: путем родитељских састанака, осмишљених радионица, анкета, индивидуалних разговора, паноа за обавештавања, понудом стручне литературе и часописа за родитеље, заједничких акција, укључивањем у јавне догађаје итд.

## **6. САРАДЊА СА ЛОКАЛНОМ ЗАЈЕДНИЦОМ**

Одрастајући, дете се интересује за своје непосредно окружење и различите доживљаје које му оно пружа. Управо из тог разлога, у наредном периоду, наше предшколске групе ће се све више отварати ка заједници, тако да ће деца имати више могућности да учествују у различитим манифестацијама, као и да уче у непосредном окружењу.

Повезивање предшколских група и заједнице огледаће се кроз следеће облике:

1. отворени простори у заједници (тргови, шеталишта, зелене површине...), спортски клубови, културне институције, користе се за реализацију различитих активности;
2. деца, васпитачи и чланови породице учествују у дешавањима у локалној заједници, градећи заједницу која учи;
3. са друге стране, у школи се организују манифестације у којима учествују чланови локалне заједнице;
4. привредне и друге организације из локалне заједнице учествују у активностима школе
5. информације о делатности предшколских група при школи су видљиве и доступне у локалној заједници;
6. повезани су са другим удружењима родитеља и истовремено помаже родитељима, повезивање са програмима у заједници који су неопходни породици;
7. сарађују са школама и вртићима у локалној заједници на различитим нивоима;

## **7. ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ДЕЦЕ ОД ДИСКРИМИНАЦИЈЕ, НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА**

Заштита деце од насиља је процес у коме учествују сви запослени, деца, родитељи/старатељи и локална заједница. Програм је саставни део Школског програма и обавезујући је за све актере у школи, укључујући и Припремни предшколски програм. Носиоци Програма су Тим за заштиту деце од дискриминације, насиља, занемаривања и злостављања на нивоу школе.

## **8. ПЛАН САМОВРЕДНОВАЊА**

Процес самовредновања одвијаће се по етапама континуирано током читаве године у складу са плановима евалуације сопственог рада који чини предвиђено вредновање које је јединствено на нивоу школе.

## **9. ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ ОСТВАРИВАЊА ПРИПРЕМНОГ ПРЕДШКОЛСКОГ ПРОГРАМА ШКОЛЕ**

1. Међусобне посете васпитача школе активностима-хоризонтална евалуација
2. Посете активностима од стране директора и стручних сарадника у оквиру педагошко инструктивног рада
3. Посете угледним активностима од стране осталих запослених у школи
4. Извештавање о свом раду полугодишње/ годишње и по потреби
5. Учествовање у самовредновању рада школе за све области сем за наставу и учење